

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4CoE/88/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615206423
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bobor
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6615206423.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bobora a členov senátu JUDr. Ľubomíra Bušíka, PhD. a Mgr. Jána Bednára, v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, právne zast. JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou, so sídlom AK Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, korešpondenčná adresa Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 42 174 716, proti povinnému: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, XXX XX P., vedenej pod sp. zn. EX 1342/2015 súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom, PhD., Exekútorový úrad Rimavská Sobota, so sídlom Kálmána Mikszatha 268, 979 01 Rimavská Sobota, o vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 1.658,04 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č.k. 5Er/350/2015-40 zo dňa 13.10.2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa ust. § 44 ods. 2/ zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHDODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. IDC12100580 zo dňa 11.11.2011. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že Zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom oprávneného ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 05.06.2008, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, preto na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník) upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Okresný súd poukázal aj na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na judikatúru Európskeho súdneho dvora. Konštatoval, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, nebola dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru, ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q) bodu 1 Prílohy k smernici v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Vychádzajúc z povahy samotnej zmluvy o úvere je však zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka mu zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou teda napriek jej formálnemu zneniu

dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to samozrejme v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené okresný súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4/ Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvárania zmluvy, exekučný titul preto nie je vykonateľný, čo je dôvodom na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. Veľmi obširne, vo viacerých smeroch a v širokých teoretických súvislostiach prezentoval svoje výhrady voči uzneseniu okresného súdu. Namietal, že súd sa v odôvodnení vôbec nevysporiadal s rozhodnutím vo veci samej, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že výroková časť uznesenia vychádza z iného právneho vzťahu ako právny vzťah uvedený v odôvodnení rozhodnutia. Predmetné rozhodnutie je tak vo svojom odôvodnení nepreskúmateľné. Ďalej namietal, že okresný súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o udelenie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa výslovné znenie ust. § 44 ods. 2/ Exekučného poriadku. V zmysle uvedeného ustanovenia je súd oprávnený skúmať výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, nemá teda žiadne oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ďalej uviedol, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Zatiaľ čo rozhodcovia pri postupe v zmysle § 37 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len ZoRK) môžu preskúmať rozhodcovský rozsudok v plnom rozsahu, súd v konaní o neplatnosť rozhodcovského rozsudku tento preskúmava z dôvodov podľa § 40 ZoRK. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 ZoRK, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu podľa ustanovení § 159 ods. 2/ O. s. p. Súd nemôže vec prejednávať znova, nanovo skúmať skutkový stav, vykonávať dôkazy a tie následne právne hodnotiť navyše bez účasti oprávneného. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Je tu teda prekážka „res iudicata“. Uvedeným konaním súdu dochádza k porušeniu čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Ďalej uviedol, že oprávnený postupoval v súlade § 93b ods. 1/ zákona o bankách, ktorý mu ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že klientovi je daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku a to, že ju neodmietol, je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Podľa oprávneného tiež došlo k porušeniu zákazu retroaktivity, keď súd na vec aplikoval ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení pred účinnosťou tohto znenia. V rozhodnutí absentujú akékoľvek dôkazy pre právne závery, ktoré sú v ňom uvedené. Zároveň sa exekučný súd nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa, dokonca samotný exekučný súd. Poukázal na to, že v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom rozhoduje vždy trojčlenný senát, pričom jedného člena senátu si priamo vyberá každá strana sporu a takto sa podieľa i na výbere predsedajúceho člena senátu. Rozhodcami sú pritom výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné fyzické osoby s právnickým vzdelaním pochádzajúce z geograficky rôznych oblastí SR, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán, dlžník ako spotrebiteľa nevynímajúc. V tomto smere poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012. Namietal, že súd konštruoval nový skutkový stav bez účasti oprávneného a odňal mu možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. Ak exekučný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2/ Exekučného poriadku vykonáva iné dôkazy než tie, ktoré sú výslovne uvedené v tomto ustanovení, ako aj v prípadoch, keď na ťarchu oprávneného reviduje skutkový stav, na ktorom je založený exekučný titul, je povinný dať oprávnenému možnosť sa k takto vykonaným dôkazom a takto novo vytvorenej situácii vyjadriť. Ďalej namietal, že súd v danej veci aplikoval smernicu Rady č. 93/13/EHS a judikatúru Európskeho súdneho dvora. Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich. Pokiaľ by aj súd považoval rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku, nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o smernicu Rady č. 93/13/EHS, nakoľko ide o akt výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny, a v žiadnom prípade nie interpretačný. Taktiež pri úvahe o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nie je možné brať do úvahy judikatúru ESD, nakoľko judikatúra ESD vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách nie je voči jednotlivcom a teda ani voči účastníkom tohto konania bezprostredne záväzná. Podľa oprávneného dochádza k

porušení právnej istoty a legitímnych očakávaní, keď exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenie vydajú aj zamietajú. Naviac exekučný súd povinného na základe jeho postavenie neprímerane zvýhodňuje. Exekučný súd svojim postupom znemožnil uplatniť právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Poukázal tiež na to, že Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s., zriaďovateľ súdu, ktorý vydal exekučný titul, je členom záujmového združenia Rozhodcovská a mediačná, a.s., zapísaného v zozname stálych rozhodcovských súdov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti SR a je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 001 v súlade s § 73 ods. 5/ zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto oprávnený navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alebo alternatívne aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, prejednal vec podľa § 379, § 380 ods. 1 a § 385 ods. 1/ CSP v rozsahu podaného odvolania, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1/ CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

5. Podľa § 9a ods. 1/ Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 470 ods. 1/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2/ CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

8. Oprávnený podal odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený k 30.06.2016. Odvolací súd o tomto odvolaní rozhoduje podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, ktorý sa v zmysle vyššie uvedených prechodných a záverečných ustanovení, ako aj v zmysle § 9a ods. 1/ Exekučného poriadku použije aj v tomto exekučnom konaní, pričom podľa § 470 ods. 2/ CSP zostávajú právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti zachované.

9. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2/ Exekučného poriadku súd preskúmava exekučný titul ex offico. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúvania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve (§ 3, § 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky teda pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné ju osobitne odôvodňovať.

10. Súd môže v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul, predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúpacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom Ústavný súd uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný

súd v nadväznosti na uvedené poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

11. Z návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vyplýva, že oprávnený sa domáha vykonania exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. IDC12100580 zo dňa 11.11.2011, ktorým bola povinnému- S. I., nar. XX.XX.XXXX, uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému istinu vo výške 1658,04 Eur s príslušenstvom. Na vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok sa potom oprávnený odvoláva aj v podanom vyjadrení zo dňa 18.09.2015 a následne aj v podanom odvolaní. Právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným dňa 05.06.2008.

12. Zo spisového materiálu odvolací súd ďalej zistil, že k návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený predložil exekučný titul- rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. IDB0410202 zo dňa 31.05.2011, ktorým bola povinnému- S. I., nar. XX.XX.XXXX, uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému istinu vo výške 1.376,50 Eur s príslušenstvom. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že právny predchodca oprávneného a povinný uzavreli zmluvu o úvere dňa 17.09.2007.

13. Z vyššie uvedeného je tak zrejmý rozpor medzi návrhom oprávneného na vykonanie exekúcie a predloženým exekučným titulom, keďže exekučný titul sa týka nároku oprávneného voči inému povinnému, než je uvedený v návrhu na vykonanie exekúcie. Okresný súd tak vo veci posudzoval oprávneným nesprávne predložený exekučný titul, ktorý sa netýka účastníkov predmetného exekučného konania. Zo spisového materiálu je tiež zrejmé, že súd prvej inštancie vyzval oprávneného na predloženie správneho exekučného titulu, avšak ten na výzvu súdu v požadovanom smere nereagoval.

14. Nakoľko súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1/ CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

15. V ďalšom konaní súd prvej inštancie od oprávneného opätovne vyžiada exekučný titul- rozhodcovský rozsudok sp. zn. IDC12100580 zo dňa 11.11.2011 a až následne vo veci opätovne rozhodne.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1/ CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1/ CSP).